

DOĞU TÜRKİSTAN GERÇEĞİ

HAZİRAN 2025

SURİYE'DEKİ UYGURLARA YÖNELİK POZİSYON DEĞİŞTİ

İNSAN KENDİ
TOPRAĞINA
GÖMÜLMekten DE
MAHRUM EDİLİR Mİ?

SAYFA 13

TÜRKİSTAN'A YAPILAN
İTHALAT-İHRACATTA
DOĞU TÜRKİSTAN
ZİRVEDE

SAYFA 29

ÇİN ULUSLARARASI
ETKİNLİKLER İLE
SOYKIRIM SUÇUNU
GİZLEMeye DEVAM
EDİYOR

SAYFA 45

Genel Yayın Yönetmeni

Abdulvaris Abdulhalik

Grafik Tasarım

S.Tarım

Editör

Muhammed Ali Atayurt
Abdulvaris Abdulhalik

Yayın Kurulu

Doğu Türkistan Basın ve
Medya Derneği

Yayın Türü

Aylık Yayın

Adres

Kartaltepe Mah. Geçit Sok.
No: 6 Dükkan 2 Sefaköy
Küçükçekmece İSTANBUL

Editör

**Abdulvaris
ABDULHALİK**

Doğu Türkistan 1,824,418 kilometrekare toprak büyüklüğü ve 35 milyonu aşkın Türk nüfusuyla önemli bir Türk İslam yurdudur. Buna ek olarak, sayıları 4 milyonu bulan Uygur diasporası Türkiye cumhuriyetler başta olmak üzere dünyanın çeşitli ülkelerinde yaşamaktadır. Çin işgaliyle 75 yıldır çeşitli katliam, soykırım, asimilasyon ve baskıcı politikalarla maruz kalan bu bahtsız halk, günümüzde dünyadan tamamen tecrit edilmiş, kapalı kutu içerisinde tarihten silinme tehdidiyle karşı karşıya.

Doğu Türkistan'da beka mücadelesi veren Müslüman Türk halkının din özgürlüğü başta olmak üzere düşünce ve ifade özgürlüğü, basın ve yayın özgürlüğü yoktur; şu ana kadar da hiç olmamıştır. Bütün medya, yayın ve iletişim araçları Çin komünist rejiminin elinde olup sadece Çin Komünist Partisi ve devlet propagandası için kullanılmaktadır. Biz Doğu Türkistan Basın ve Medya Derneği (İstiqlal Media Grubu) olarak Doğu Türkistan'da yaşanan gelişmeleri an be an takip ederek, bölgeyle ilgili haberler akışını sağlamaya çalışıyor. nitekim Çin'in bilgi ablukasına karşı titizlikle çalışarak hangisi doğru, hangisi yanlış? Gazetecilik ilkelerine uygun şekilde haber yapmaya gayret gösteriyor, bu doğrultuda Doğu Türkistanla ilgili kaynak vasfı taşıyan kurum olma yolunda ilerliyoruz.

Güvenilir haber kaynakları, Analiz Programları ve Aylık Dergilerimizle, işgalci Çin rejiminin insanlığa karşı suçlarını ve bu cinayeti örtbas etmek için servis ettiği gerçek dışı haberleri ifşa etmeyi, ayrıca günümüzde Doğu Türkistan halkının maruz kaldığı insanlık dışı soykırımı dünya kamuoyuna aktarmayı hedefliyoruz.

ÇİN'DEN DOĞU TÜRKİSTAN'A YENİ BASKI DALGASI: "KARA GÜÇLER" BAHANE EDİLDİ	1
KURBAN BAYRAMI ÖNCESİ UYGURLARA ÇİN KÜLTÜRÜ DAYATMASI	3
ÇİN "KAPI KAPI DOLAŞARAK" ÇİNLİLERİ DOĞU TÜRKİSTAN'A DAVET EDİYOR	5
ABD, SURİYE'DEKİ UYGURLARA YÖNELİK POZİSYONUNU DEĞİŞTİRDİ	7
KURBAN BAYRAMI'NDA KURBAN EDİLEN GERÇEK: UYGUR KİMLİĞİ	9
İNSAN KENDİ TOPRAĞINA GÖMÜLMekten DE MAHRUM EDİLİR Mİ?	13
ÇİN, UYGUR KÜLTÜRÜNÜ ÇALMAK İÇİN SAHTE KAHRAMAN YARATTI	17
YENİ RAPOR UYGUR ZORLA ÇALIŞTIRMA MESELESİNİ YENİDEN GÜNDEME GETİRDİ	19
ÇİN DOĞU TÜRKİSTAN'DA SINIR SAVUNMASINI GÜÇLENDİRMEK İÇİN YENİ PLANLAR ORTAYA KOYDU	21
DOĞU TÜRKİSTAN'IN MADENLERİ ÇİN ŞİRKETLERİNE PEŞKEŞ ÇEKİLİYOR	23

ÇİN'DEN GERİ ADIM: UYGUR ELEŞTİRİSİ NEDENİYLE CEZALANDIRDIĞI İNGİLİZ VEKİLLERE AF SİNYALİ	25
2. ÇİN-TÜRKİSTAN CUMHURİYETLERİ LİDERLER ZİRVESİ KAZAKİSTAN'DA DÜZENLENDİ	27
TÜRKİSTAN'A YAPILAN İTHALAT-İHRACATTA DOĞU TÜRKİSTAN ZİRVEDE	29
ÇİN DOĞU TÜRKİSTAN'DA DEVYALAN MAKİNESİNİ ÇALIŞTIRDI	31
TAYVAN "ASTANA BİLDİRİSİ"NE SERT TEPKİ GÖSTERDİ	33
ÇİN DOĞU TÜRKİSTAN'DA SÖMÜRÜ TİCARETİNİ GENİŞLETİYOR	35
ÇİN REJİMİ, ÇİNLİLERİ DOĞU TÜRKİSTAN'A YERLEŞMEYE TEŞVİK EDİYOR	37
ZORUNLU DERS: ÇİN ULUSU BİRLİK İDEOLOJİSİ ÇİN, URUMÇİ'DE YENİ HAZIRLANAN EDEBİYAT DERS KİTABI HAKKINDA TOPLANTI YAPTI.	41
Anadolu'nun Kalbinde Gazze ve Doğu Türkistan	43
Çin Uluslararası Etkinlikler ile Soykırım Suçunu Gizlemeye Devam Ediyor.	45

SAYFA 13

SAYFA 33

SAYFA 43

ÇİN'DEN DOĞU TÜRKİSTAN'A YENİ BASKI DALGASI: "KARA GÜÇLER" BAHANE EDİLDİ

Çin, bu yıl sözde Xinjiang Uygur Özerk Bölgesi'nin 70. yıldönümüne hazırlanırken "kara ve rezil güçleri yok etme" adı altında özel bir toplantı düzenledi.

Çin propaganda organı Tianshan Net'in haberine göre, Çin rejimi 31 Mayıs'ta Urumçi'de "2025 yılı kara ve rezil güçleri yok etme mücadelesi liderlik grubu toplantısı"nı gerçekleştirdi ve bu yıl yapılacak faaliyetleri planladı.

Çin her yıl bu isim altında özel toplantılar düzenleyerek Doğu Türkistan halkını daha da şiddetli şekilde baskı altına alma suçunu planlayıp uygulamaktadır. Bu yılki benzer isimli toplantıda, 2025 yılının sözde Uygur

Özerk Bölgesi'nin kurulduğu 70. yıl olması nedeniyle bu hareketin daha da güçlendirilerek yürütülmesi gerektiği vurgulandı.

Toplantıda ayrıca Doğu Türkistan'da "kara ve rezil güçleri yok etme hizmeti"nden memnuniyet oranının yüzde 97'ye ulaştığı, halkın güvenlik duygusunun Çin genelinde ön sıralarda yer aldığı açıklandı. Toplantı eş zamanlı olarak Doğu Türkistan'ın çeşitli bölgelerinde düzenlendi.

Çin, Doğu Türkistan'da sistematik etnik soykırım suçunu sürekli olarak işlemeye devam ederken, çeşitli isimler altında baskı, gözetleme ve kontrol faaliyetlerini sürdürerek halkı her yönden baskı altında tutmaktadır. Bu yıl Çin, sözde Uygur Özerk Bölgesi'nin kurulduğu 70. yıldönümü için özel hazırlıklar yaparken, bu konudaki propagandayı güçlendirmekle birlikte baskı faaliyetlerini de buna odaklamaktadır.

KURBAN BAYRAMI ÖNCESİ UYGURLARA ÇİN KÜLTÜRÜ DAYATMASI

Müslümanların en büyük bayramı olan Kurban Bayramı'nın yaklaştığı (6-9 Haziran 2025) bir dönemde, Doğu Türkistan'daki Uygurlar ve diğer Türki halklar Çin'in Duanwu (Dragon Boat/ Ejderha Kayığı) Festivali'ni kutlamaya zorlandı.

Dragon Boat Festival'i, ay takviminin beşinci ayının beşinci gününde (31 Mayıs 2025) kutlanan geleneksel Çin bayramıdır. Çin, Doğu Türkistan'da etnik

soykırım politikasını şiddetle uygularken, Çin kültürünü Uygurlara zorla benimsetmeye devam etmektedir. Daha önce Çin'in geleneği olarak vurgulanan

çeşitli bayramlar artık “tüm milletlerin ortak bayramı” adı altında tanıtılmaktadır.

“Xinjiang Gazetesi”nin ilgili haberlerinden anlaşıldığına göre, Doğu Türkistan’ın her yerinde Çin’in Dragon Boat Festival’i için çeşitli etkinlikler ve yarışmalar düzenlendi. Haberde Hotan, Korla, Aksu, Kaşgar gibi yerlerden örnekler verildi. Hotan “ejderha kayığı takımı”nın bayram vesilesiyle 4000 kilometreden fazla mesafe kat ederek Hunan’da bulunan Miluo Nehri’ndeki kayak yarışmasına katıldığı ve bunun “Çin kültürünü içtenlikle benimseme”yi yansıttığı belirtildi.

Haberde ayrıca çeşitli milletlerin bayram döneminde kayak kullanma, zong-

zi (geleneksel Çin pilavı) yapıp yeme, şiir okuma gibi yöntemlerle bayramı kutladığı bildirildi. Bu konuda yayınlanan resimlerde Uygur gençlerinin Çin geleneksel kıyafetleri giyerek zongzi yapma, kağıt kesme gibi etkinliklere katıldığı ve sahnelerde çeşitli gösteriler sergilediği görüldü.

Çin son yıllarda Doğu Türkistan’daki zorla asimilasyon politikasını “beşi içtenlikle benimseme” (Çin’i, Çin milletini, Çin kültürünü, Çin Komünist Partisi’ni, Çin sosyalizmini içtenlikle benimseme), “Xinjiang’ı kültürle besleme” gibi etnik soykırım politikalarıyla birleştirerek uygulamaktadır. Bu süreçte Uygurların geleneksel bayramları ve örf-adetleri kenara itilmekte ve kısıtlanmaktadır.

ÇİN “KAPI KAPI DOLAŞARAK” ÇİNLİLERİ DOĞU TÜRKİSTAN'A DAVET EDİYOR

Çin, Uygurları zorla çalıştırma ve sürgünü aralıksız uygulamaya devam ederken, Çinlileri **Doğu Türkistan'a yerleştirme propagandası ve faaliyetlerini yoğunlaştırıyor.**

Çin propaganda organı Tianshan Net'in haberine göre, Çin'in 2025 yılı mezuniyet sezonu kapsamında Çinlileri Doğu Türkistan'a getirme faaliyeti Lanzhou Doğa Bilimleri ve Teknoloji Üniversitesi'nde başlatıldı. Bu kez düzenlenen etkinlikte sözde “Uygur Özerk Bölgesi Kamu İstihdamı Hizmet Merkezi” 160'tan fazla fabrika ve meslek kuruluşunu organize ederek, Çin'in sekiz eyalet ve doğrudan yönetilen şehirlerdeki üniversitelere giderek, yaklaşık iki hafta boyunca Doğu Türkistan'a davet propaganda faaliyeti

düzenlemeyi planladı.

Tanıtım toplantısında Çinli yetkililer, Çin rejiminin politikaları sonucunda Doğu Türkistan'ın sürekli gelişme kaydettiğini, şu anda birçok uzmanlık alanına ihtiyaç duyulduğunu ve onları sayısız fırsat beklediğini açıkladı.

Çin medyası geçen ay Doğu Türkistan'da ilk eyalet düzeyinde “İnsan Kaynakları Hizmet Birli-

ğî'nin kurulduğunu, söz konusu organın Doğu Türkistan'ın içi ve dışındaki 15 insan kaynakları hizmet organı ile Çin'in Doğu Türkistan'daki ilgili organların işbirliğinde oluşturulduğunu haber vermişti ve bunu Çin'in çığır açan başarılarından biri olarak tanıtmıştı. Şu anda ilgili organlar Çin'in göçmen transferi politikası için resmen hizmet vermeye başladı.

Çinliler ücretsiz konut, ücretsiz arsa gibi yüksek

teşviklerle Doğu Türkistan'a toplu halde yerleştirilirken, Uygurlar kendi yurtlarından sürgün edilerek zorla çalıştırmaya tabi tutulmaktadır. New York Times, Araştırmacı Gazeteciler Bürosu ve Almanya'nın bir haber organının ortak araştırmasıyla geçen hafta yayınlanan bir makalede, Çin rejiminin "hizmet programları" adı altında Uygurları kendi yurtlarından Çin eyaletlerine çalışmaya zorla gönderdiğini, bu durumun önceki ne göre daha da ağırlaştığını vurgulamıştı.

ABD, SURİYE'DEKİ UYGURLARA YÖNELİK POZİSYONUNU DEĞİŞTİRDİ

ABD hükümeti, yeni Suriye hükümetinin binlerce kişiye ulaşan ve çoğunluğu Uygurlardan oluşan yabancı savaşçıları devlet ordusuna **katmasına onay verdiğini belirterek, bunun açık şekilde uygulanmasını talep etti.**

Reuters Ajansı'nın 2 Haziran'da yayınladığı özel haberinde aktarıldığına göre, Amerika'nın Türkiye Büyükelçisi ve yeni Suriye temsilciliğine atanan Thomas Barac bu konudaki bilgileri açıkladı. Reuters Ajansı'nın ilgili sorusuna cevap vererek, yabancı savaşçıla-

rın çoğunun Suriye'nin yeni hükümetine son derece sadık olduğunu, onları devlet sistemi içinde tutmanın sınır dışı etmekten daha iyi olduğunu vurguladı. Bundan önce Trump hükümeti Suriye'deki yabancı savaşçıların genel olarak geri çekilmesini talep etmişti.

Haberde Donald Trump'ın geçen ay Ortadoğu ülkelerini ziyaret etmesinden sonra, Trump yönetiminin Suriye'ye yönelik pozisyonunda keskin değişiklik olduğu, Esad döneminde Suriye'ye uygulanan yaptırımların Trump tarafından kaldırıldığı, Trump'ın Riyad'da Suriye Cumhurbaşkanı Ahmed Şara ile görüştüğü ve yakın dostu Thomas Barac'ı Suriye özel temsilcisi olarak atadığı belirtildi.

Şu anda Suriye'nin üç savunma yetkilisi, yeni hükümetin planına göre çoğunluğu Uygurlardan oluşan yaklaşık 3500 yabancı savaşçıyı yeniden organize edilen 84. tümene katacaklarını, bu tümende Suriyeli askerlerin de bulunduğunu açıkladı.

Haberde belirtildiğine göre, Doğu Türkistan İslam Partisi'nin siyasi yetkilisi Osman Buğra, Reuters Ajansı'na yazdığı cevap mektubunda örgütün şimdi Suriye Savunma Bakanlığı'nın yetki dairesinde hareket ettiğini, devlet politikasına uyacağını, dış organlar veya gruplarla ilişki kurmayacağını bildirdi.

Beşar Esad rejimi geçen yıl sonunda devrilmesinden sonra, Ahmed Şara liderliğindeki yeni iktidar sisteminde Uygurlar da yer aldı. Bunlar arasında Doğu Türkistan İslam Partisi Şam şubesinin askeri komutanı Abdulaziz Davut, Suriye Devlet Savunma Bakanlığı'nın 133. tümen generali olarak atandı. Bunun dışında Abdüsselam Yasin Ahmed ve Mevlan Tursun Abdusemet'e albay rütbesi verildi. Çin buna tepki göstererek, Suriye yeni hükümetinin "terör güçlerine darbe vurması gerektiği" konusunda açıklama yaptı.

Washington merkezli düşünce kuruluşu "Washington Enstitüsü"nün 17 Nisan'da yayınladığı analiz makalesinde Uygurların Esad rejimini devirmekteki rolünü özellikle vurguladı. Doğu Türkistan İslam Partisi'nin şu anda Çin'i hedef aldığını, Çin'in Afganistan ve Suriye'deki Uygur savaşçıları konusundaki endişesinin ciddi şekilde arttığını, Çin'in yeni Suriye iktidarıyla ilişkileri iyileştirmeye çalıştığını belirtmişti.

DA KURBAN EDİLEN LİĞİ

KURBAN BAYRAMI'NDA KURBAN EDİLEN GERÇEK: UYGUR KİMLİĞİ

Tüm dünyaya müslümanlarının ve Doğu Türkistan'daki Uygurlar başta olmak üzere Türk halklarının en büyük bayramı olan Kurban Bayramı, **bu yıl da asli ruhunu ve mahiyetini tamamen yitirerek Çin'in sahte propaganda aracına dönüştürüldü.**

Çin propaganda medyası önceki günlerde Kurban Bayramı hakkında bir dizi haber yayınladı. Haberlerin tamamı, Çinliler ile Uygur, Kazak, Kırgız gibi halkların sözde “kaynaşma politikası” altında birlikte bayram kutladıkları, milletler birliğini sergiledikleri, Çinli yetkililerin yaşlıları ziyaret ederek hal hatır sorduğu, halkın Komünist Parti'nin iyi politikalarını hissettiği... gibi sahte propaganda ifadeleriyle dolup taşı.

Haberlerde Doğu Türkistan'ın çeşitli yerlerinde bayram etkinlikleri düzenlendiği belirtilirken, sahte haberlerde Çinlilerin yanggır dansı oynadığı veya Uygur kıyafeti giymiş Çinlilerin Uygur usulü dans ettiği görüntüler gösterildi.

Oysa şu anda ırkçı soykırımın sürdüğü Doğu Türkistan'da kurban kesme, bayram namazı kılma gibi Kurban Bayramı'nın temel faaliyet ve ibadetlerini tasavvur et-

mek mümkün değil. Hatta Çin'in göz boyamak için bıraktığı sözde "İslam Cemiyeti"nin resmi web sitesinde bayramla ilgili hiçbir içerik görünmedi.

Sosyal medyada yayılan görüntülerde de Kaşgar'daki en büyük cami olan Eydkah Camii önündeki meydanın bomboş kaldığı görülürken, 10 yıldan fazla bir süre önce binlerce-on binlerce Uygurun bayram namazı kıldığı, coşkuyla kutlama yaptığı

kalabalıktan eser kalmamış. Söz konusu görüntülerde ayrıca cami meydanına polis güvenlik araçlarının park edildiği de gösterildi.

Çin, Doğu Türkistan'da ırkçı soykırımın mevcut olmadığını, halkın tüm haklarından yararlanarak yaşadığını iddia etse de sahte propagandalarındaki ince detaylar ve yayılan az sayıdaki görüntü Çin'in ikiyüzlülüğünü açığa çıkarıyor.

İNSAN KENDİ TOPRAĞINA GÖMÜLMekten DE MAHRUM EDİLİR Mİ?

Ey dünya halkı! Ey Müslümanlar! Neredesiniz?

Çin komünist işgalcilerinin 1949'da Doğu Türkistan'ı işgal etmesinden bu yana çeşitli isimler, çeşitli kılıflar altında günden güne şiddetini artırarak uygulayageldikleri zulüm ve baskı politikaları hiçbir zaman durmadı.

Dünyanın henüz gelişmediği önceki dönem-

lerde Çin işgalcileri bütün suçlarını dünya halkından saklayabilmiş ve her türlü yolsuzluk ve zorbalığı istedikleri şekilde yapmış olsalar da, iletişim araçlarının hızla gelişmesiyle Çin ne kadar gizlemeye ve ak olanı kara göstermeye çalışmak için doğrudan devlet medyalarını devreye sokmasının yanı sıra, Çin içinde

ve dışında çeşitli dillerde Çin'in rezil politikalarını aklama için gece gündüz çalışan propaganda ordusu ve buna harcanan sayısız ekonomik kaynaklar olsa da, zaman zaman ara sıra çıkan kanıtlar ve özellikle 2016'dan itibaren yürürlüğe konan iğrenç toplama ceza kampı politikasının kurbanlarının şahitlikleri veya yakın akrabalarının cesurca tanıklık etmesiyle dünyanın en nüfuzlu haber organlarının muhabirleri çeşitli şekillerde vatanımıza aktı ve o kadar gözetim içinden yine de Çin'i dünyaya rezil etmeye yetecek derecede çok sayıda materyali ele geçirdi ve kapsamlı haberler, belgeseller yapıldı, raporlar yayınlandı.

Dünya Uygur'un trajik durumunu görmüyorum dese de gördü, duymuyorum dese de duydu. İnkâr edilemez gerçeklerin karşısında ayağı yanan tavuğa dönen Çin rejimi yine kendi doğasındaki kansızlığı bırakmadan, toplama kamplarındaki suçlarını gizlemek için yapmadığı davranış, oynamadığı oyun kalmadı. Utanmaz Çin bütün çabalarının hiçbir işe yaramadığını bilse de, yine bu tiyatroyu oynamaya ve kendisine muhtaç bazı devletleri arkasına almaya, satın alınmış gazetecilerin dili aracılığıyla suçlarını saklamaya çalıştı. Ama bunların hiçbirisi işe yaramadı ve sonuçta BM insan hakları örgütü ve bir-

çok devletin parlamentoları Çin'in Uygurlara yönelik uygulamalarını "soykırım", "insanlığa karşı suç" olarak kabul etti, bazı ceza tedbirleri yürürlüğe kondu.

Ama Çin bütün Doğu Türkistan halkını tamamen yok etmek, asimile etmek için zorla çalıştırmaktan başlayarak, zorla kısırlaştırma, dil-yazıyı, örf-adetleri tamamen kısıtlama, Uygur kızlarını Çinlilerle zorla evlendirmeye kadar aklımıza gelebilecek her türlü suçu en üst seviyeye çıkararak uyguladı, son yıllarda sosyal medyada çokça görülmeye başlayan görüntüler, sadece Uygurları, Türkleri, Müslümanları değil, zerre kadar vicdan sahibi olan her insanı şiddetle üzüyor ve kahrediyor.

Zulüm, tahkir etme ve aşağılama o dereceye vardı ki, Uygur halkı o zulüm altında öldürüldükten veya öldükten sonra bile, bugün Çin'i Çin yapan, Çin'i dünyaya kafa tutturan sayısız doğal zenginliklerle ve maden yataklarıyla dolu 1.828.418 kilometrekarelik uçsuz bucaksız topraklara sahip olmasına rağmen, işte o toprakta iki metrelik yere gömülme hakkından da ayrılıyor. İşgalci Çin bu toprağın sahiplerine iki metrelik kara toprağı bile çok görüyor.

Ey insanlar! Ey kulaklarını tıkayan Müslümanlar!

Ey Birleşmiş Milletler!

Ey İslam Dünyası İttifakı!

Ey Dünya Müslüman Alimler Birliği!

Siz neredesiniz?

Şu görüntülere bir göz atın bakalım?

Acaba dünyada, hangi sistemde yaşarsa yaşasın, öldükten veya öldürüldükten sonra kendi toprağına gömülmekten mahrum bırakılan bir halk, bir Müslüman var mı?

Yeryüzünde işgalci Çin komünist rejiminden daha utanmaz, acımasız bir haydut iktidar var mı?

Şu görüntülere bakın!

Yoksa bunları da Çin'e karşı yapılan kara propaganda mı diyorsunuz?

İşte sizin gördüğünüz bu çok katlı sözde mezarlıklarda kardeşleriniz, soydaşlarınız, amcalar, teyzeler, gençler, çocuklar cenaze namazı bile kılınmadan, tıpkı ölmüş köpekler bir sandığa atılmış gibi, bu sandık benzeri beton kutuların içine atılıyor.

Bu korkunç mezarlığa giren kişiler ifadesinde, cesetlerin gömülmediği için kokuşmuşluktan

dayanılmaz kokular yayıldığını bildiriyor.

Ey dünya, ey insanlık, ey Müslümanlar!

Bu zulme ne zamana kadar sessiz kalacaksınız?

Utanmaz Çin'in bu suçlarına ne zamana kadar göz yumacaksınız?

Yoksa en yumuşak ifadeyle söylersek, siz daha ne zamana kadar Çin'in kurnazlıkla yaptığı yalan propagandalarına inanıp, kendi kardeşlerinizin feryat ve figanına kulak asmadan, bizlerin çağrılarımızı abartılmış, Çin'e karşı Batı'nın silahına dönüşmüş propaganda karakterli işler diye göreceksiniz?

Bize inanmıyorsanız veya çok abarttığımızı sanıyorsanız, işte yol açık!

Şu resimdeki sözde "Müslümanlar mezarlığı"nı kendi gözlerinizle görüp gelsenize?

Bir araştırıp gelsenize?

Dünyaya biz değil, siz tam gördüğünüz gibi bir şey desenize?

Sözüm asla başkalarından bekleyip, kendine bakmayan, sürekli başkalarının bir iş yapmasını, bir anda harikulade mucize gerçekleşmesini bekleyerek hayat geçirenlere bahane olmasın!

Her söz, her çağrı, her nida önce kendimize
olmalı!

Ey milletimin aslan yürekli büyükleri!

Biz daha ne zamana kadar bu alçaklığın he-
sabını almayacağız?

Daha ne zamana kadar bu alçaklığa boyun

eğceğiz?

Bu alçak Çinlilerden hesap sormanın yollarını
arayıp baktık mı? Kafa yorduk mu?

Haydi konuşalım bakalım?

ÇİN, UYGUR KÜLTÜRÜNÜ ÇALMAK İÇİN SAHTE KAHRAMAN YARATTI

ÇİN, UYGUR KÜLTÜRÜNÜ ÇALMAK İÇİN SAHTE KAHRAMAN YARATTI

Çin, son yıllarda Wen Tongshu adlı bir Çinli'yi "Uygur Mukamlarını kurtaran ilk kişi" olarak yoğun şekilde tanıtarak, [Çinlileri Uygur kültürünün koruyucusu ve kurtarıcısı olarak göstermeye çalışmakta](#) ve yakın zamanda onun el yazmalarını [Çin arşiv-maddi miras listesine dahil etti](#).

Çin propaganda organı Tengritag haber sitesinin aktardığına göre, Çin Arşiv İdaresi 9 Haziran'da altıncı grup "Çin Arşiv-Maddi Miras Listesi"ni açıkladı ve 30'dan fazla "12 Mukam Wen Tongshu nota el yazması" da listeye dahil edildi.

Haberde, Çin Komünist Partisi'nin "yok olma girdabına giden" Uygur makam sanatını korumak için müzisyen Wen Tongshu'yu "kurtarma görevi" ile görevlendirdiği ve onun çabalarıyla Uygur 12 makamının toplandığı, düzenlendiği

ve korunduğuna dair yalan argümanlar yer alıyor.

Çin'in Doğu Türkistan'daki işgal tarihini çarpıtma ve kendini Uygur kültür-sanatının kurtarıcısı olarak gösterme girişimlerinin bir parçası olarak Wen Tongshu'yu Uygur 12 makamının kurtarıcısı olarak tanıtırken, mukamların gerçek varisi ve koruyucusu olan merhum Turdi Ahun ise ikinci plana itilmiş durumda.

Wen Tongshu'nun 2023'te 99 yaşında ölümünden sonra Çin, sözde "Xinjiang" Sanat Enstitüsü'nde "Wen Tongshu Makam Arşivi Müzesi" açmanın yanı sıra, 2025 yılı için planlanan filmler arasında Wen Tongshu'yu Uygur 12 makamının kurtarıcısı olarak tasvir eden bir film de üretmiş.

YENİ RAPOR UYGUR ZORLA ÇALIŞTIRMA MESELESİNİ YENİDEN GÜNDEME GETİRDİ

Hollanda merkezli uluslararası insan hakları örgütü Global Rights Compliance (GRC), 11 Haziran'da yayınladığı yeni raporla, çok sayıda uluslararası şirketin Doğu Türkistan'daki zorla çalıştırma ile bağlantılı mineral maddeleri satın aldığını açıkladı.

Bu raporun nadir toprak elementleri konusuna odaklanan ABD-Çin ticaret görüşmeleri döneminde açıklanması analistlerin daha fazla dikkatini çekti.

Raporda Nescafe, Coca-Cola, Carrefour, Wal-

mart, Disney, Starbucks gibi uluslararası markaların Çin'deki tedarik zincirlerinin Doğu Türkistan'daki zorla çalıştırma ile bağlantılı olabileceği, özellikle tityum, lityum, berilyum, magnezyum gibi mineral maddelerin satın alınmasıyla ilgili olduğu gösterildi.

“Kaynaktaki Tehlike: Mineral Madde Tedarik Zinciri ve Uygur Bölgesindeki Devlet Zoruyla Zorla Çalıştırma” başlıklı raporda, Doğu Türkistan’daki maden kaynaklarının araştırılması ve işlenmesi faaliyetlerinin temelini Uygur ve diğer Türk milletlerini hedef alan sistemli zorla çalıştırma mekanizması olduğu vurgulandı.

Raporda belirtildiğine göre, Doğu Türkistan’da titanyum, lityum, berilyum, magnezyum gibi maden ürünleri ticareti ile uğraşan toplam 77 Çin madencilik ve işleme şirketi, Çin rejiminin sözde “işgücü transferi” türüne katıldı. Son iki yılda uluslararası ünlü markaları içeren en az 68 şirket, zorla çalıştırma ile bağlantılı bu Çin şirketlerinden ürün satın aldı.

Uzmanların belirttiğine göre, Doğu Türkistan’daki sistemli zorla çalıştırma sadece ticaret maliyetlerini düşürmenin bir aracı olmakla kalmayıp, aynı zamanda Çin rejiminin Uygurları ailelerinden ayırma, topraklarına el koyma, ceza kamplarına hapsedme gibi baskılarını güçlendirmesine katkıda bulundu. Raporda Çin’in başlattığı zorla çalıştırma suçlarının insanlığa karşı suç oluşturduğu tekrarlandı.

Raporda ayrıca ABD hükümetinin 2021’de Uygur Zorla Çalıştırma Önleme Yasasını onaylayarak Doğu Türkistan’da zorla çalıştırma ile üretilen ürünlerin ithalatını yasakladığı, ancak mevcut tedarik zincirinin şeffaflık seviyesinin hala yeterli olmadığı, sonuç olarak titanyum gibi önemli mineral maddelerin dünya pazarına geniş ölçekte akmaya devam ettiği

belirtildi. Global Rights Compliance, tüm ülkeler ve şirketleri tedarik zincirini daha iyi kontrol etmeye, Doğu Türkistan’daki zorla çalıştırma ile bağlantıdan kaçınmaya çağırdı.

Şu anda şirketler bu rapor hakkında açıklama yapmadı. Çin Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Lin Jian, dün gazetecilerin söz konusu rapor hakkındaki sorusuna cevap vererek, Çin’in hiçbir zaman kimseyi zorla çalıştırmaya mecbur etmediğini, Doğu Türkistan’daki zorla çalıştırma meselesinin Çin karşıtı güçlerin uydurduğu yalan olduğunu, bazı örgütleri insan hakları bahanesi ile Çin’in iç işlerine karışmayı bırakmaya çağırıldığını söyleyerek karşı çıktı.

İstatistiklere göre, Doğu Türkistan’da şimdiye kadar keşfedilen 153 mineral madde, Çin’in maden kaynaklarının %88’ini oluşturuyor. Doğu Türkistan şu anda Çin’in titanyum ve berilyum üreten ana üssü haline gelmiş olup, birçok ülke söz konusu mineral maddeleri “önemli stratejik mineral maddeler” kategorisine dahil etmiştir. Bu nedenle Çin son yıllarda Doğu Türkistan’da maden arama, açma, Çin şirketlerine toplu olarak devretme hareketini hızla güçlendiriyor ve bu toprağın sahipleri bu zenginliklerden hiçbir şekilde yararlanamazken, buna da yetinmeyen Çin Uygurlara sonsuza dek yok etmek için var gücüyle asimile etmeye ve sözde fazle iş gücünü işe yerleştirme bahanesiyle milyonlarca Uyguru Çin eyaletlerine zorla göç ettirerek zorla çalıştırarak ucuz iş gücü kazanmaya, Doğu Türkistan’a ise milyonlarca Çinliyi getirerek demografiyi bozmaya çalışıyor.

ÇİN DOĞU TÜRKİSTAN'DA SINIR SAVUNMASINI GÜÇLENDİRMEK İÇİN YENİ PLANLAR ORTAYA KOYDU

13 Haziran'da Urumçi'de Şi Cinping'in sınır savunmasını güçlendirme direktifleri ve Çin'in Doğu Türkistan'ı kontrol etme politikalarının kapsamlı uygulanmasını güçlendirme konusunda özel toplantı düzenlendi.

Çin propaganda organı “Şinjiang Gazetesi”nin haberine göre, geçen hafta düzenlenen söz konusu toplantıda “Şinjiang hizmetlerini iyi yapma” gibi ifadeler tekrarlanırken, Doğu Türkistan’ın güney bölgesinin “satranç taşı” konumunu canlandırma gerekliliği yeniden vurgulandı.

Toplantı Doğu Türkistan’ın güneyindeki “istikrar hizmetleri”ne odaklanırken, Ma Şingrui güney bölgede köklü sorunların çözümünde iyileşme olduğunu ancak hâlâ büyük miktarda işin yapılması gerektiğini, güney bölgenin özel önemini ve görevlerin zorluğunu dile getirdi.

O Konuşmasında ayrıca sözde “terörizme karşı durma, istikrarı koruma”-da kararlı durulması gerektiği, sözde “üç güç”e sert darbe vurma ve bundan sıkı korunma, dışarıdan gelecek tehlike-risklerden sıkı korunma, ayrılıkçılığı köklü olarak yok etmeyi yaygınlaştırma gerekliliği hakkında açıklamalarda bulundu.

Toplantıda ayrıca Çin’in zorla asimilas-

yon politikası vurgulandı ve sözde “Çin milleti ortak vücut bilincini güçlendirme”, iç içe yaşayacak toplum yapısı ve mahalle ortamı oluşturma, her milletin her yönden karışmasını hayata geçirme gibi ifadeler tekrarlandı.

Bunların yanı sıra toplantıda Doğu Türkistan’a Çin şirketlerini çokça sokma, zorla çalıştırma, doğal kaynakları yağma-talana uğratmayı güçlendirmeye işaret edildi ve pamuk ve tekstil, giyim-kuşam endüstri zincirini genişletme, stratejik maden kaynaklarını açma ağırlığını artırma, Çin şirketlerini Doğu Türkistan’ın güney bölgelerine yerleştirmeyi güçlendirme, sözde “işe yerleştirmeyi istikrara kavuşturma” gibi politikalar özellikle vurgulandı.

Çin çeşitli sahte propaganda hareketleri aracılığıyla Doğu Türkistan durumunun tamamen normal olduğunu, halkın huzur içinde yaşadığını iddia etse de, diğer yandan çeşitli toplantılarda sözde “istikrarı koruma, üç güce darbe vurma” adı altında ırkçı soykırım politikasını daha da güçlendireceğine işaret etmektedir.

DOĞU TÜRKİSTAN'IN MADENLERİ ÇİN ŞİRKETLERİNE PEŞKEŞ ÇEKİLİYOR

Çin, Doğu Türkistan'ın çeşitli madenlerini daha da genişletip yağmalama adımlarını hızlandırıyor ve **bunun için Çin şirketlerine toptan işletme hakları veriyor.**

Bu hafta yine özel toplantı düzenleyerek Çin'in maden açma şirketlerini Urumçi'de topladı.

Çin propaganda organı "Şinjiang Ga-

zetes'i"nin haberine göre, 2025 yılı Çin maden araştırmacıları yıllık toplantısı 12-14 Haziran tarihleri arasında Urumçi'de düzenlendi ve aynı zamanda Doğu Türkistan madencilik haklarının

devredilme türlerini tanıtan toplantı da eş zamanlı gerçekleştirildi.

Toplantıda sözde “Uygur Özerk Bölgesi”nin kukla başkanı Erkin Tuniyaz konuşma yaparak, Doğu Türkistan’ın maden kaynakları avantajının yüksek, gizli potansiyelinin son derece büyük olduğunu, bu nedenle Çin’in yeni nesil maden arama atılımları stratejik hareketinin ana savaş alanı olduğunu iddia etti.

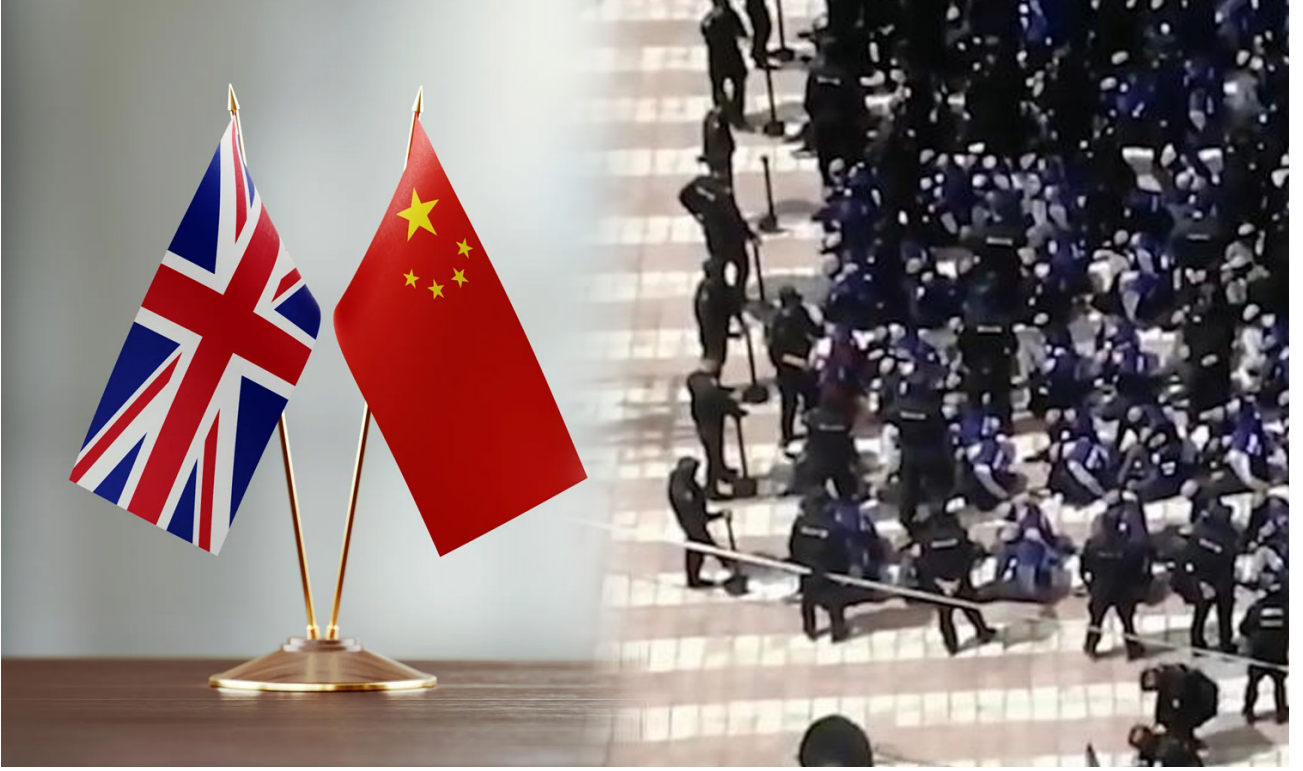
Söz konusu toplantıya Çin’in bakanlık düzeyindeki organlarının yetkilileri, Çin şirketlerinin temsilcileri ve madencilik uzmanları katıldı. Doğu Türkistan’ın madencilik haklarını Çin şirketlerine toptan verme türlerini tanıtan toplantıda 162 işletme türü tanıtıldı. Bu türlerin petrol-doğal gaz, kömür, bakır, altın, nikel gibi temel maden kaynaklarına erişimli olduğu belirtildi.

Çin, bu yılın Mart ayında Doğu Türkistan’ın maden açma haklarını devretme

projesini teşvik etme toplantısı düzenlemiş, bu süreçte bakır, demir, altın, lityum gibi nadir metalleri kapsayan 170’den fazla madenin işletme haklarını devretme projesi detaylı olarak tanıtılmıştı. Çin’in açıkladığı sayısal verilere göre, 2024 yılında tüm Doğu Türkistan genelinde 558 madenin mülkiyet hakkı Çin şirketlerine devredildi.

Çin, Doğu Türkistan’daki zenginlikleri kesintisiz yağmalarken, bu muazzam doğal zenginliklerin gerçek sahipleri olan Doğu Türkistan halkı yoksulluk içinde yaşamaktadır. Bunların yanı sıra, Çin’in Doğu Türkistan’daki maden açma faaliyetlerinin arkasında zorla çalıştırma suçu gizlenmekte olup, “Dünya Hak Koordinasyon Örgütü”nün bu hafta yayınladığı yeni raporda Doğu Türkistan’daki maden kaynaklarını araştırma ve işleme faaliyetlerinin temelini Uygur ve diğer Türk milletlerini hedef alan sistematik zorla çalıştırma mekanizması olduğu vurgulandı.

ÇİN'DEN GERİ ADIM: UYGUR ELEŞTİRİSİ NEDENİYLE CEZALANDIRDIĞI İNGİLİZ VEKİLLERE AF SİNYALİ

Çin'in 2021 yılında Uygurlar konusunda kendisini eleştiren İngiliz parlamento üyelerine yönelik uyguladığı yaptırımları iptal etmeyi düşündüğü daha önce gündeme gelmişti.

Bu durum, İngiltere-Çin ilişkilerindeki buzların erimeye başladığının yeni bir göstergesi olarak değerlendiriliyor.

The Telegraph gazetesinin 15 Haziran ta-

rihli özel haberine göre, İngiliz hükümetindeki iki haber kaynağı, Çin rejiminin 2021 yılında Doğu Türkistan'daki insan hakları ihlallerini kınayan parlamento üyelerine

yönelik uyguladığı yaptırımları yeniden gözden geçirdiğini bildirdi.

Bu değişiklik, geçen hafta Çin Başbakan Yardımcısı He Lifeng ve Ticaret Bakanı Wang Wentao gibi üst düzey yetkililerin İngiltere'yi ziyaret ederek hükümetin üst düzey temsilcileriyle görüştüğünden sonra gündeme geldi.

Çin, Doğu Türkistan'daki soykırım gibi meselelerde Çin rejimini güçlü şekilde eleştirenlere misilleme yapmak amacıyla 2021 yılı Mart ayında İngiltere'nin beş parlamento üyesi dahil dokuz kişi ile Uygur Mahkemesi, Çin Araştırma Grubu, Muhafazakar Parti İnsan Hakları Komitesi ve Essex Avukatlar Birliği gibi dört kuruluşa yaptırım uygulamıştı.

Haberde belirtildiğine göre, şu anda Çin'in bu yaptırımların tamamını mı yoksa sadece bir kısmını mı kaldıracağı henüz net değil.

Çin'in Londra Büyükelçiliği sözcüsü bu konuda açıklama yaparak: "Çin her zaman İngiltere ile ilişkileri geliştirmeye önem vermiştir. Şu anda İngiltere-Çin ilişkileri aktif olarak gelişmektedir" dedi.

Çin Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Guo Jiakun ise bugün gazetecinin bu konudaki sorusuna cevap verirken, bu meseleden haberdar olmadığını, ancak aynı zamanda İngiltere'nin başta Çin kurumları ve kişilere "haksız yaptırım uyguladığını", Çin'in buna karşı tedbir aldığını savundu.

Çin ayrıca bu yıl Nisan ayında, Uygurlar meselesinde kendisini eleştirmesi nedeniyle 2021 yılında yaptırım listesine aldığı Avrupa Birliği'nin beş parlamento üyesine yönelik yaptırımları kaldırmıştı.

2. ÇİN-TÜRKİSTAN CUMHURİYETLERİ LİDERLER ZİRVESİ KAZAKİSTAN'DA DÜZENLENDİ

Çin'in Türkistan'daki nüfuzunu artırdığı ve daha da genişletmeye çalıştığı bir ortamda, **2. Çin-Türkistan cumhuriyetleri Liderler Zirvesi Kazakistan'da açıldı.**

Çin bu fırsatı kullanarak Doğu Türkistan ile ilgili sahte propagandasını yoğunlaştırarak piyasaya sürdü.

Kazakistan Uluslararası Ajansı'nın haberine

göre, iki yılda bir düzenlenen Çin-Türkistan cumhuriyetleri Liderler Zirvesi'nin ikincisi 17 Haziran'da Kazakistan'ın başkenti Astana'da başladı. Çin Devlet Başkanı Xi Jinping bir gün önce Kazakistan'a ulaşmıştı.

Kazakistan Uluslararası Ajansı'nın haberinde belirtildiğine göre, söz konusu zirviye Çin ve Türkistan ülkelerinden çeşitli sektörlerden binden fazla temsilci katıldı. Bugünkü zirvede Çin ve Türkistan devletleri 35 çeşit işbirliği anlaşması imzaladı ve toplam değeri 17 milyar ABD dolarını aştı.

Kazakistan Başbakan Yardımcısı ve Ekonomi Bakanı Serik Zhumangarin, liderler toplantısının ticaret işleri oturumunda konuşarak, şu ana kadar Çin ile Türkistan devletleri arasındaki ticaret hacminin 95 milyar dolara ulaştığını, bunun içinde Kazakistan ile Çin'in ticaret hacminin 44 milyar doları kapsadığını açıkladı.

16 Haziran'da Kazakistan Devlet Müzesi'nde ayrıca "Çin Turizm Yılı"nın başlangıç töreni düzenlendi. Çin turistlerinin Kazakistan'da otel, turizm şirketleri ve çeşitli tesisler açısından daha iyi hizmete ulaşmasına kolaylık sağlanacağı bildirildi. Aynı gün devlet müzesinde Çin kültürünü tanıtan sergi düzenlendi.

Çin bu fırsatı kullanarak soykırımın devam ettiği Doğu Türkistan ile ilgili sahte propa-

gandasını yoğunlaştırdı. Çin haberlerinde belirtildiğine göre, Uygurların hayatını çarpıtarak tasvir eden "Şanghay'daki Aygöl" filmi 16 Haziran'da Kazakistan'ın "KTK" televizyon kanalının prime time'ında yayınlandı ve 17 Haziran'da Kazakistan'daki Uygurca televizyon kanalı "Kadem TV"de yayınlanacağı, bu ay içinde her iki kanalda tekrar yayınlanacağı bildirildi. Çin bu filmde "Şanghay'da yaşayan bir aile fertlerinden" oluşan örgü olayları anlatarak, Uygurları Çin eyaletlerine sürgün etme suçunu aklama girişiminde bulundu.

İlk Çin- Türkistan cumhuriyetleri Liderler Zirvesi 2023 yılı Mayıs ayında Çin'in Xi'an şehrinde düzenlenmiş, çok sayıda işbirliği anlaşması imzalanmış ve zirveden sonra 15 maddelik "Xi'an Deklarasyonu" ilan edilmişti. Aynı zamanda Çin'in bu önemli zirveyi tarihî şehir Xi'an'da gerçekleştirmesi, Türkistan liderlerini karşılama törenindeki özel sahne tasarımı ve onları karşılama şekli dikkat çekmişti.

TÜRKİSTAN'A YAPILAN İTHALAT-İHRACATTA DOĞU TÜRKİSTAN ZİRVEDE

İlk beş ayda işgal altındaki Doğu Türkistan'dan Türkistan'daki beş ülkeye yapılan ithalat-ihracat toplam değeri 100 milyar yuani aştı.

Xinjiang Gazetesi'nin bugünkü haberinde, ilk beş ayda Doğu Türkistan'ın çeşitli sınır kapıları aracılığıyla Türkistan'daki beş ülkeye yapılan ithalat-ihracat toplam değerinin 100 milyar yuani aştığı, bunun Çin'in Türkistan'daki beş

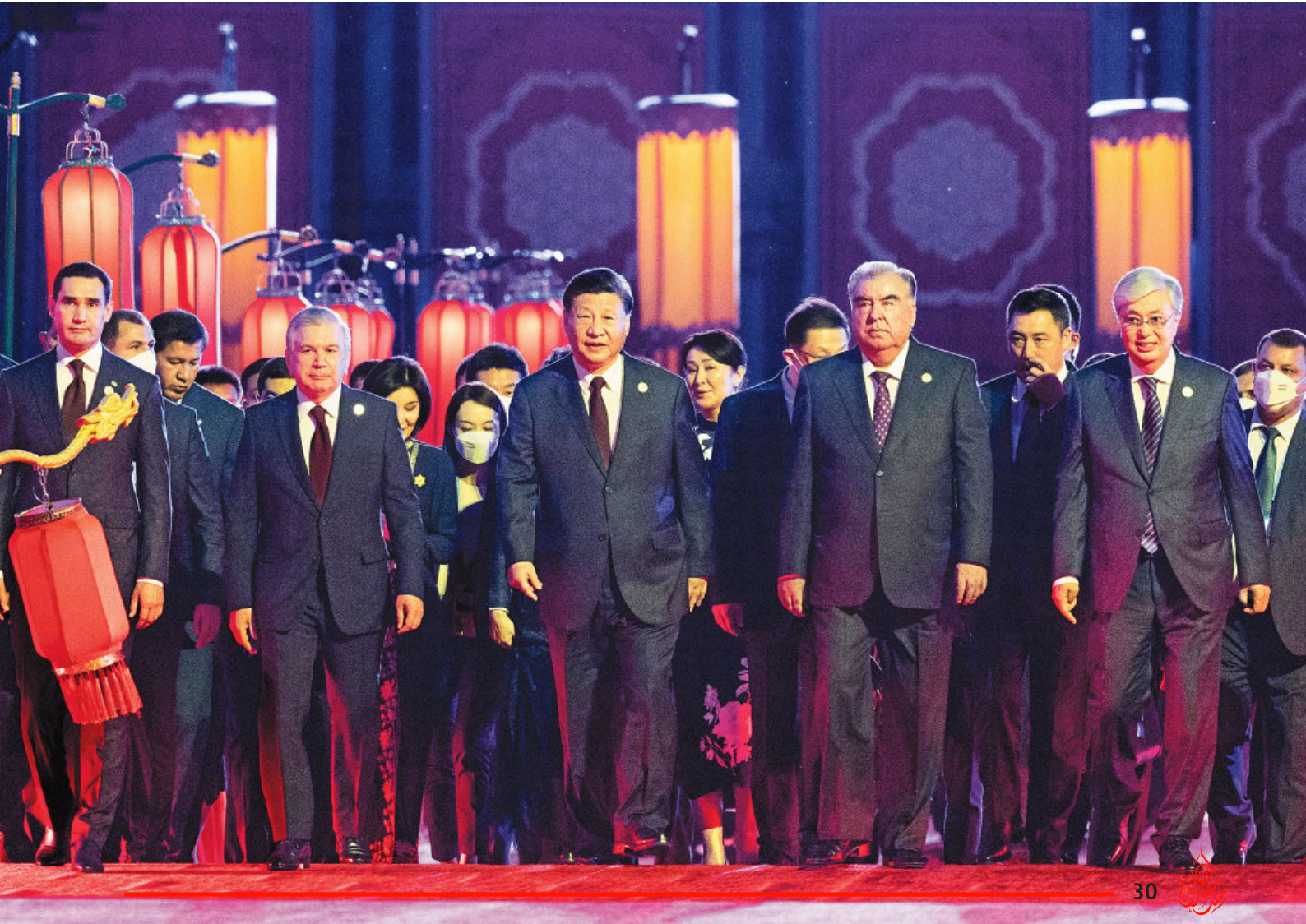
ülkeye yaptığı ithalat-ihracat toplam değerinin %39,4'ünü oluşturduğu belirtildi.

Türkistan'daki beş ülkeye yapılan ithalat-ihracat miktarı ayrıca Doğu Türkistan'ın dış

ticaret ithalat-ihracat toplam değerinin %49,5'ini oluşturdu. Bunların içinde tarım ürünleri önemli bir oran teşkil etti. Haberde ilk beş ayda Doğu Türkistan'ın çeşitli sınır kapılarındaki ithalat-ihracat yük miktarının geçen yılın aynı dönemine göre arttığı belirtildi.

Çin, Doğu Türkistan halkına karşı ırkçı soykırı-

mı sürdürdüğü bir durumda, zorla çalıştırma ürünleri sürekli olarak Asya ve Avrupa ülkelerine engelsiz akıyor. Özellikle son yıllardan beri Çin ile Türkistan cumhuriyetlerinin ilişkileri daha da yoğunlaştı ve şu anda ikinci dönem Çin- Türkistan cumhuriyetleri liderler zirvesi Kazakistan'da düzenlenmekte.

ÇİN DOĞU TÜRKİSTAN'DA DEV YALAN MAKİNESİNİ ÇALIŞTIRDI

Çin, Doğu Türkistan'da sözde “Uygur Özerk Bölgesi'nin kurulması”nın 70. yıldönümünü anma bahanesiyle, “sınır boyunca on bin kilometre yolculuk” adında yeni bir büyük çaplı sahte propaganda faaliyeti başlattı.

Tengritağ sitesinin'nın 17 Haziran tarihli ilgili haberine göre, söz konusu faaliyette Çin'in işgalcilik suçunu maskeleyen temel hedef olarak belirlenmiş olup, “70 yıldan bu yana

Çin Komünist Partisi'nin politikaları altında Doğu Türkistan'ın her yerinde dünya çapında çok büyük değişiklikler meydana geldiği, şu anda halkın uyum, refah ve huzur içinde ya-

şadığı” gibi utanmaz propagandayı somutlaştırmanın gerektiği vurgulandı.

Haberde Doğu Türkistan’ın sınır hattının 5700 kilometreyi aştığı ve sekiz ülkeyle sınır komşusu olduğu, bu kez yapılan propaganda hareketinde on bin kilometrelik sınır hattı boyunca gezinin büyük önem taşıdığı iddia edildi.

Bu kez yapılan sahte propaganda hareketinde 50’den fazla Çinli muhabir Korgas sınır kapısından yola çıkarak iki hatta bölünecek ve Doğu Türkistan’ın sınırı boyunca bir aylık gezi hareketini başlatacak. Bu süreçte sınır boyundaki ilçe-şehirlerde kurulan karakol, sınır kapısı gibi yerlerin nokta nokta fotoğ-

rafları çekilecek olup, Çin bunun aracılığıyla tamamen çarpıtılmış bir görünümü ortaya çıkarmaya çalışıyor.

Çin bu yıl başından itibaren sözde “Uygur Özerk Bölgesi’nin kurulması”nın 70. yıldönümünü anma adına çeşitli toplantı, faaliyet ve yarışmaları bol bol düzenliyor, haber, basın ve medya araçları vasıtasıyla Doğu Türkistan’daki işgalcilik tarihini ve şu anda devam etmekte olan soykırım suçunu maskeleye çalışıyor. Çin sınır savunmasını güçlendirmeyi özellikle vurgularken, Çin propaganda araçları bu kez sınır bölgelerine odaklanan bir sahte propaganda hareketi başlatmış durumda.

TAYVAN “ASTANA BİLDİRİSİ”NE SERT TEPKİ GÖSTERDİ

Kazakistan’da düzenlenen Çin-Türkistan cumhuriyetleri Liderler Zirvesi’nde “Astana Bildirgesi” ilan edildikten sonra, Tayvan hükümeti bildirgedeki “Tayvan, Çin topraklarının ayrılmaz bir parçasıdır” gibi ifadelerle sert tepki gösterdi.

İkinci Çin- Türkistan cumhuriyetleri Liderler Zirvesi 16-18 Haziran tarihleri arasında Kazakistan’ın başkenti Astana’da gerçekleştirildi. Çin ve Türkistan ülkeleri ticaret, turizm, kültür, eğitim gibi birçok alanda işbirliğini genişletmeyi görüştü ve toplam değeri 17 milyar Amerikan dolarını aşan 35 çeşit işbirliği anlaşması imzaladı.

Zirve sonunda “Astana Bildirgesi” de ilan edildi. Bildirgede çeşitli işbirliklerinin yanı sıra, 2023 yılında düzenlenen birinci Çin- Tür-

kistan cumhuriyetleri Liderler Zirvesi’ndeki “Şian Bildirgesi”ne benzer şekilde, Çin ve Türkistan ülkelerinin karşılıklı iç işlerine karışmayacakları, egemenlik haklarına saygı gösterecekleri ve sözde “terörizm, bölücülük, aşırılık ve üç güce karşı mücadele” konusunda işbirliği yapacaklarına dair ifadeler tekrarlandı.

Ancak farklılaşan nokta, “Astana Bildirgesi”nde Tayvan’ın doğrudan gündeme getirilmesi oldu. Türkistan ülkelerinin “Tek Çin İlke-

si'ne uyacakları, Tayvan'ın Çin topraklarının ayrılmaz bir parçası olduğunu vurgulayacakları ve her türlü Tayvan bağımsızlığına karşı duracakları kaydedildi.

Tayvan Dışişleri Bakanlığı 19 Haziran'da bu konuda açıklama yayınlayarak, Çin komünist rejiminin diğer ülke liderleriyle görüşmeler sırasında fırsattan yararlanarak Tayvan'ın egemenlik haklarını açıkça çiğnediğini, ayrıca Türkistan ülkelerinin Çin'in gerçeklerle çelişen beyanlarına kolayca inanıp Çin'e uyum

sağlayarak Tayvan'ın egemenlik haklarına zarar verecek beyanlar yayınladığını sert şekilde eleştirdi.

Açıklamada ayrıca Tayvan'ın egemenlik haklarının tüm Tayvan halkına ait olduğu, Çin Komünist Partisi'nin hiçbir zaman Tayvan'ı yönetmediği, Tayvan'ın Kazakistan gibi Orta Asya ülkelerini Çin'in barışa katkı sağlama, saldırgan iddiaları olan ve bölgesel barış ile istikrara zarar veren beyanlarını desteklemesi çağrısında bulunduğu kaydedildi.

ÇİN DOĞU TÜRKİSTAN'DA SÖMÜRÜ TİCARETİNİ GENİŞLETİYOR

Çin'in Doğu Türkistan'da soykırım suçunu sürdürdüğü ve zorla çalıştırma ürünlerinin çeşitli hatlar aracılığıyla **Asya ve Avrupa ülkelerine sevk edildiği bir ortamda, Çin Doğu Türkistan'da yeniden Ürümçi-Nevai kargo taşımacılığı havacılık hattını işletmeye aldı.**

Çin propaganda organı Tanrıdağ sitesinin haberine göre, sınır aşan elektronik ticaret paketlerini taşıyan Ürümçi-Nevai uluslararası kargo taşımacılığı havacılık hattı 15 Haziran'da resmi olarak açıldı.

Öğrenildiğine göre, bu havacılık hattında Öz-

bekistan Türkistan Havacılık şirketi ticaret yapıyor. B767-300F tipindeki nöbetçi uçak 50 tondan fazla ihracat malı taşıyor ve son dönemlerde haftada iki kez uçuyor. Söz konusu hat, Ürümçi-Taşkent hattından sonra açılan, Özbekistan'a giden ikinci uluslararası kargo taşımacılığı havacılık hattı sayılıyor.

Haberde bu yıl başından itibaren Ürümqi Tanrıdağ Uluslararası Havalimanı'nın kargo ve posta gönderileri genel miktarında ve uluslararası kargo taşımacılığı miktarında sıçrama yaşandığı, bu yıl Ocak'tan Mayıs'a kadar Ürümqi Tanrıdağ Uluslararası Havalimanı'nın kargo ve posta gönderilerini taşıma miktarının 110 bin 600 tona ulaşarak geçen yılın aynı dönemine göre %62,70 arttığı, uluslararası kargo taşımacılığı nöbetçi uçağının 2096 uçak seferine ulaşarak geçen yılın aynı dönemine göre %687,97 arttığı, ulus-

lararası kargo taşımacılığı miktarının 38 bin 500 tona ulaşarak geçen yılın aynı dönemine göre %795,35 arttığı gibi sayısal veriler gündeme getirildi.

Çin'in Uygurlar başta olmak üzere Türk halklarını zorla çalıştırma suçu uluslararası eleştirilere ve yaptırımlara maruz kalmasına rağmen, Çin kanla lekelenmiş zorla çalıştırma ürünlerini sürekli Asya ve Avrupa ülkelerine sevk etmeye devam ediyor ve bunun için çeşitli ulaşım araçları ve hatları genişletiyor.

Çin Rejimi, Çinlileri Doğu Türkistan'a Yerleşmeye Teşvik Ediyor

Çin rejimi Doğu Türkistan'daki Uygurları Çin'in iç bölgelerine **zorla çalıştırılmak üzere gönderirken bir taraftan Çinlileri yüksek teminat vaadi ile Doğu Türkistan'a yerleştirmekte.**

Çinlilerin Doğu Türkistan'a yerleşme oranını arttırma amaçlı Çin rejimi yine bir takım teşvik taktiklerini kullanmakta.

Urumçi'deki Çin medyası "Xin Jiang Radyo Televizyon İdaresi"nin 20 hazırandaki haberine göre 200'den fazla Çinli devlet memuru, öğretmen, öğrenci ve emeklilerin Pekin'den Doğu Türkistan'a doğru yola çıktı. Çin rejimi bunun Doğu Türkistan'a bir beyin göçü olduğunu savunarak işgalinin gerçek yüzünü yine gizledi.

200 kişilik bu ekip Çin Komünist rejimi tarafından Çinlileri Doğu Türkistan'a yerleştirme projesi olan "Beyin Göçü

ile Xin Jiang'ı Geliştirme Uzun Seferi"nin üyeleri olduğu ve bunların Pekin Petrol Kimya Üniversitesi, Madencilik Üniversitesi, Elektrik ve Enerji Üniversitesinden geldiği bildirildi.

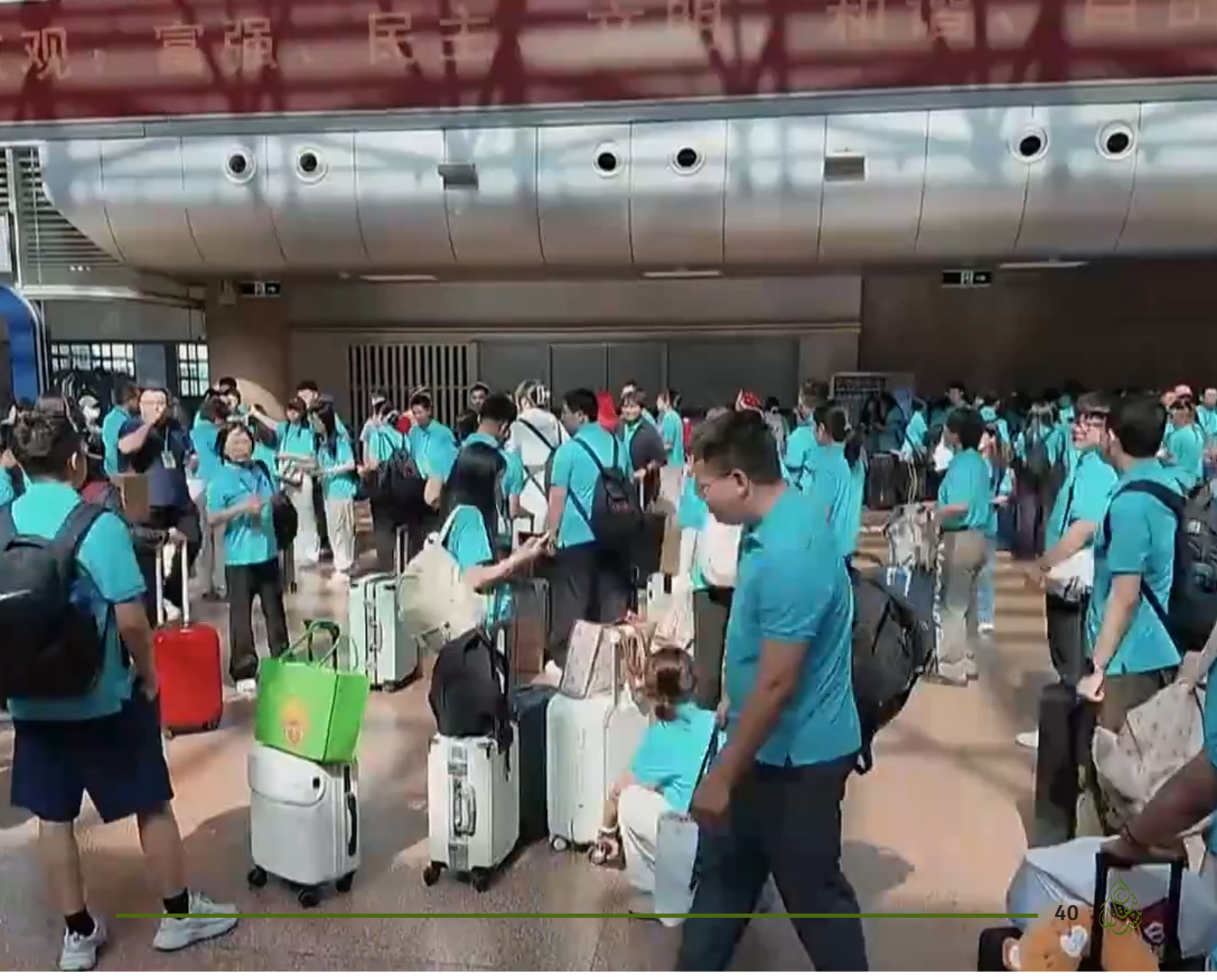
Bu proje Çin'in Doğu Türkistan'daki yeraltı doğal kaynaklarını ileri teknolojiler ile elde edip Çin'e ekonomik ve devlet güvenlik açısından zor katkılar sağladığı ortaya çıkarıldı.

Çin, Doğu Türkistan işgalini güvenli bir şekilde devam ettirmek, Doğu Türkistan'ın doğal zenginliklerini sömürmek, Çinlilerin Doğu Türkistan'a yerleşme oranını arttırmak için türlü taktikleri denemektedir.

Bu proje Çin'in Doğu Türkistan'daki yeraltı doğal kaynaklarını ileri teknolojiler ile elde edip Çin'e ekonomik ve devlet güvenlik açısından zor katkılar sağladığı ortaya çıkarıldı.

Çin, Doğu Türkistan işgalini güvenli bir şekilde devam ettirmek, Doğu Türki-

tan'ın doğal zenginliklerini sömürmek, Çinlilerin Doğu Türkistan'a yerleşme oranını arttırmak için türlü taktikleri denemektedir.

Zorunlu Ders: Çin Ulusu Birlik İdeolojisi Çin, Urumçi'de Yeni Hazırlanan Edebiyat Ders Kitabı Hakkında Toplantı Yaptı.

Çin Komünist Partisi “Çin Ulusu Birlik İdeolojisi” temasında üniversitelerde zorunlu okutulmak üzere hazırladığı edebiyat kitabı hakkında geçen hafta Urumçi'de toplantı yaptı.

Çin medyası Tanrı Dağın resmî sitesinde yayımladığı habere göre 21 Haziran Urumçi ilindeki “Xinjiang” Üniversitesinde Çin Ulusu Birlik İdeoloji Edebiyat ders kitabı hakkında önemli bilgilendirme toplantısı yapıldı. Toplantıya Çin'de

bulunan 33 üniversitenin araştırmacı ve akademisyenleri katıldı.

Urumçi'deki “Xinjiang” Üniversitesi ile Pekin Dil ve Medeniyet Üniversitesi'nin ortaklaşa hazırla-

diğı “Çin Ulusu Birlik İdeolojisi” adlı ders kitabı seti tamamlandı. Projeye Çin’in çeşitli üniversitelerinden akademisyenler de katkı sağladı.

Edinilen bilgilere göre, bu ders kitabı seti geleneksel müfredat hazırlama ilkelerinden ayrılarak, Çin’deki tüm etnik grupların ortak bir ideolojiye sahip olması gerektiğı temasını merkeze alıyor.

Kitapta yer alan 16 ders, “Toprak Genişletme” ve “Devlet Yönetimi” gibi konuları kapsıyor. Çin, bu müfredatı “üniversite edebiyat dersi” adı altında tüm öğrencilere zorunlu kılarak kendi ideolojisini dayatmayı amaçlıyor.

Resmi açıklamalara göre ders kitabı, 2025 güz döneminden itibaren önce Doğu Türkistan’daki üniversitelerde okutulmaya başlanacak, ardından Çin’in diğer bölgelerindeki yükseköğretim kurumlarına yaygınlaştırılacak.

Kitapta, tarihte yaptığı eylemler nedeniyle “cel-lat” ve “işgalci” olarak anılan Mançu General Zuo Zongtang kahramanlaştırılırken, Çinli göçmenlerin Doğu Türkistan’a yerleştirilmesi, Tang Hanedanı dönemi Çin medeniyeti ve yaşam tarzından örnekler sunuluyor.

Uzmanlar, bu müfredatın Çin’in tarihî işgallerini, soykırımlarını ve asimilasyon politikalarını “medeniyet alışverişi” adı altında meşrulaştırmaya yönelik propaganda araçlarından biri olduğunu belirtiyor. Uzun yıllardır Uygurları araştıran ve

Çin’in Doğu Türkistan’daki soykırım suçlarına karşı aktif sesini çıkaran Dr. Steinberg, Uygurca’yı akıcı konuşabiliyor. Doğu Türkistan’a doğrudan erişimi olmadığından araştırmalarını Kazakistan ve Kırgızistan’daki Uygur toplulukları üzerinden yürütüyor.

Dr. Steinberg, 12 Nisan akşamı Bişkek’ten Almatı’ya gitmeyi planladığını ve Kırgızistan sınırından normal geçtiğini anlattı. Ancak Kazakistan sınırında memurlar pasaportunu detaylı inceleyip fotoğrafladı. Kısa görüşme sonrası hiçbir açıklama yapmadan girişini yasakladılar.

Araştırmacı daha önce Kazakistan hükümetini eleştirmedeğini, kalış sürelerine uyduğunu ve hiçbir kurala aykırılık yapmadığını belirtti. Engellemenin Uygur araştırmaları ve bu konudaki sesini çıkarması nedeniyle olduğunu düşünüyor.

İlk Vaka Değil

Bu tür engellemeler ilk kez yaşanmıyor. 2021’de sözde Xinjiang’daki hapisane ve kamp kurbanları hakkında “Shahit.biz” veri tabanını kuran Yevgeny Bunin de benzer şekilde Kazakistan’a girişi yasaklanmıştı.

Dr. Steinberg, engellemelere rağmen araştırmalarını sürdüreceğini, elindeki yüzlerce Uygurca kitap ve belgeyi analiz ederek çalışmalarına devam edeceğini açıkladı.

Anadolu'nun Kalbinde Gazze ve Doğu Türkistan

25 Haziran, Kırıkkale zulüm altındaki iki coğrafyanın, Gazze ve Doğu Türkistan'ın, acılarını dindirmek üzere tek yürek oldu.

Siyasi görüş ayrılıklarını bir kenara bırakarak ortak bir insani paydada buluşan 6 siyasi parti ve vicdanı sorumluluklarının bilincindeki 90 sivil toplum kuruluşu, Gazze ve Doğu Türkistan Çalıştayında bir araya geldi.

Çalıştayda katılımcılar 16 stratejik çalışma masasına ayrılarak Filistin ve Doğu Türkistan için diplomatik, kültürel, ekonomik ve insani yardım alanlarında neler yapılabileceğine dair yol haritalarını ve raporları ortaya koydu.

Programın organizatörü, Anadolu FM'in sahibi Mustafa İşler, kapanış konuşmasında bu çabanın bir sonuç bildirgesiyle taçlandırılacağını, sunulan 16 raporun sentezlenerek oluşturulacak eylem planının, ilerleyen günlerde kamuoyuyla paylaşılacağını belirtti.

Çalıştaya Uygur Türklerine temsilen TRT Uygurca Bölüm muhabiri, Doğu Türkistan Basın ve Medya Derneği Ankara temsilcisi, gazete-

ci MirKamil Kaşgarlı katılarak "Ortak Vicdan Cephe İnşası, Gazze ve Doğu Türkistan" konulu bildirisini sundu.

Kaşgarlı, birbirinden binlerce kilometre uzakta olsalar da aynı kaderi paylaşan bu iki halkın mücadelesinin ortak bir zeminde buluşturulmasının önemini vurguladı.

Çin Uluslararası Etkinlikler ile Soykırım Suçunu Gizlemeye Devam Ediyor

Doğu Türkistan'da soykırım yapmaya devam eden Çin, 26 haziran Urumçi'de düzenlenen 2025 (Çin) Asya-Avrupa Ürün Tanıtım Fuarı için birçok ülkeyi davet etti.

26-30 Haziran tarihleri arasında düzenlenecek olan fuar, Urumçi Uluslararası Kongre ve Sergi merkezinde açılış yaptı. Çin bu uluslararası fuar için aylardır hazırlanıyor ve tanıtımını yapıyordu.

Çin medyalarının haberlerine göre, fuara 50 ülkeden 1.800'den fazla işletme katıla-

cak, 1.000'den fazla işletme ilgili toplantılara katılacak ve Çin eyaletlerinden, yurtdışından 8.000'den fazla alıcı bir araya gelecek. Halka açık olan bu fuar sırasında 60'tan fazla iş tanıtım etkinliği planlanıyor.

Fuarın başlamasından bir gün önce Çin,

Urumçi'de "Asya ve Avrupa'yı Birleştirme, Çin'e Yatırım Yapma ve Sincan'a Giriş" temasıyla 2025 Ticaret Yatırım Geliştirme Konferansı düzenledi.

Konferansta, "Sincan'ı hukukla yönetme, istikrara kavuşturma ve kültür ile besleme" gibi Çin'in terör politika ifadeleri tekrar tekrar kullanıldı.

Çin, Doğu Türkistan'da Uygurlara ve diğer Türk soylu halklarına karşı soykırım yapmaya devam ediyor. Soykırımla birlikte Uygurların köle işçi olarak zorla çalıştırıl-

ması uluslararası toplum tarafından eleştirilmeye devam edilen ve bu konuda çok sayıda rapor yayınlanan bir suç.

Fakat şu anda ABD hükümeti tarafından uygulanmakta olan Uygurları Zorunlu Çalıştırma Yasağı Yasası dışında bu suçun önlenmesine yönelik pratik bir eylem bulunmamakta. Bu fırsattan yararlanan Çin, Asya-Avrupa Ticaret Fuarı gibi etkinlikleri kullanarak ekonomik ve ticari çıkarlar elde ederken, diğer yandan soykırım suçunu aklamakta. Birçok ülke ve uluslararası şirket de bu suça ortak olmuş durumda.

Çin, Doğu Türkistan'daki Uygur Mahallelerini Yok Ediyor

**DOĞU TÜRKİSTAN
BASIN VE MEDYA DERNEĞİ**
شەرقىي تۈركىستان ئاخبارات ۋە مەدەنىيەت جەمئىيىتى
تەڭرىتاغ ئاپتونوم رايونى ئاخبارات ۋە مەدەنىيەت جەمئىيىتى
EAST TURKISTAN PRESS AND MEDIA ASSOCIATION

DOĞU TÜRKİSTAN'DA NELER OLUYOR?

Doğu Türkistan'la ilgili haberlerin hangisi gerçek, hangisi gerçek değil?...

Dergimiz, güvenilir haber kaynakları ve yaşayan tanıkların beyanlarıyla, Çin rejiminin insanlığa karşı suçlarını ve bu suçlarını örtbas etmek için servis ettiği gerçek dışı bilgi ve haberleri ifşa etmeyi, ayrıca günümüzde Doğu Türkistan halkının maruz kaldığı insanlık dışı zulümleri dünya kamuoyuna sunmayı hedefler...

 [istiqlal.turkce](https://www.facebook.com/istiqlal.turkce)

 [IstiqlalTurkce](https://twitter.com/IstiqlalTurkce)

 [istiqlal_turkce](https://www.instagram.com/istiqlal_turkce)

 [TürkistanTV2](https://www.youtube.com/TurkistanTV2)

 Kartaltepe Mah. Geçit Sok. No: 6 Dükkan 2 Sefaköy Küçükçekmece İSTANBUL

 +90 212 540 31 15

 info@turkistanmedia.com

www.turkistanpress.com